

Rapport från Ekocentrum, Caféafton

2017-03-01

Temat för kvällen: Hur ska vi förbereda oss, samhället, på att det ekonomiska systemet sviktar?

Oljan håller på att lämna oss och banksystemen sviktar pga. att den globala tillväxten går mot noll. Vad får det för konsekvenser för den egna familjen? Vad kan man göra? Vad är första steget? Handlar det om lokal valuta, om matförsörjning och energi, om tillitsfulla relationer och samarbete – eller vad stod det i inbjudan till denna caféafton.

Oscar Kjellberg och Kalle Karlsson guidade oss igenom kvällen dock inte genom att ge oss svaren utan att få oss att fundera, diskutera, ta ställning och en riktig funderare inför de utmaningar vi står inför.

Oscar Kjellberg började med utgången att det ekonomiska systemet kommer att förändras och att resilience handlar om att skapa beredskap för att möta dessa förändringar. Oscar drar paralleller till omställningsrörelsen och permakulturerer där det första utgår från tanken är att ta lokala initiativ för att öka lokalsamhällets resiliens för att möta de problem som oljetoppen och klimatförändringarna ställer oss inför.

Permakultur handlar om att använda naturen som modell för att designa system som gör att människor och natur mår bra, både nu, och i framtiden. Att designa ur ett permakulturperspektiv handlar om systemtänkande, att utgå ifrån en plats specifika förutsättningar för att bygga upp lokalanpassade alternativ för matproduktion, bostäder, vatten- och energiförsörjning, samhällsstrukturer och företagsmöjligheter.

Reella pengar, mynt och sedlar sådana man kan köpa mat för exempelvis. Kreditpengar som skapas av de privata bankerna, dessa pengar utgör den största delen av våra pengar.

Oscar är ekonom och Peak-oilare motsatsen är kollapsoptimister som tror att marknaden kommer att lösa allt med ständig tillväxt.

Vad är då peak oil? Oljeproduktionstoppen, på engelska peak oil, är den tidpunkt då den maximala råolja produktionen är uppnådd, varefter den kommer att minska tills den hanterbara råolljan i praktiken tagit slut. Att denna punkt förr eller senare kommer att inträffa är oemotsägligt eftersom oljan är en ändlig resurs, men exakt när detta händer är

omdebatterat. Oljeproduktionen kan antas vara lika stor som konsumtionen, eftersom mängden är begränsad och med peak oil menas vanligen fallet då orsaken till minskad produktion är brist, inte minskad konsumtion. Brist på olja antas betyda stora prishöjningar och ekonomisk stagnation för konsumtionsländer.

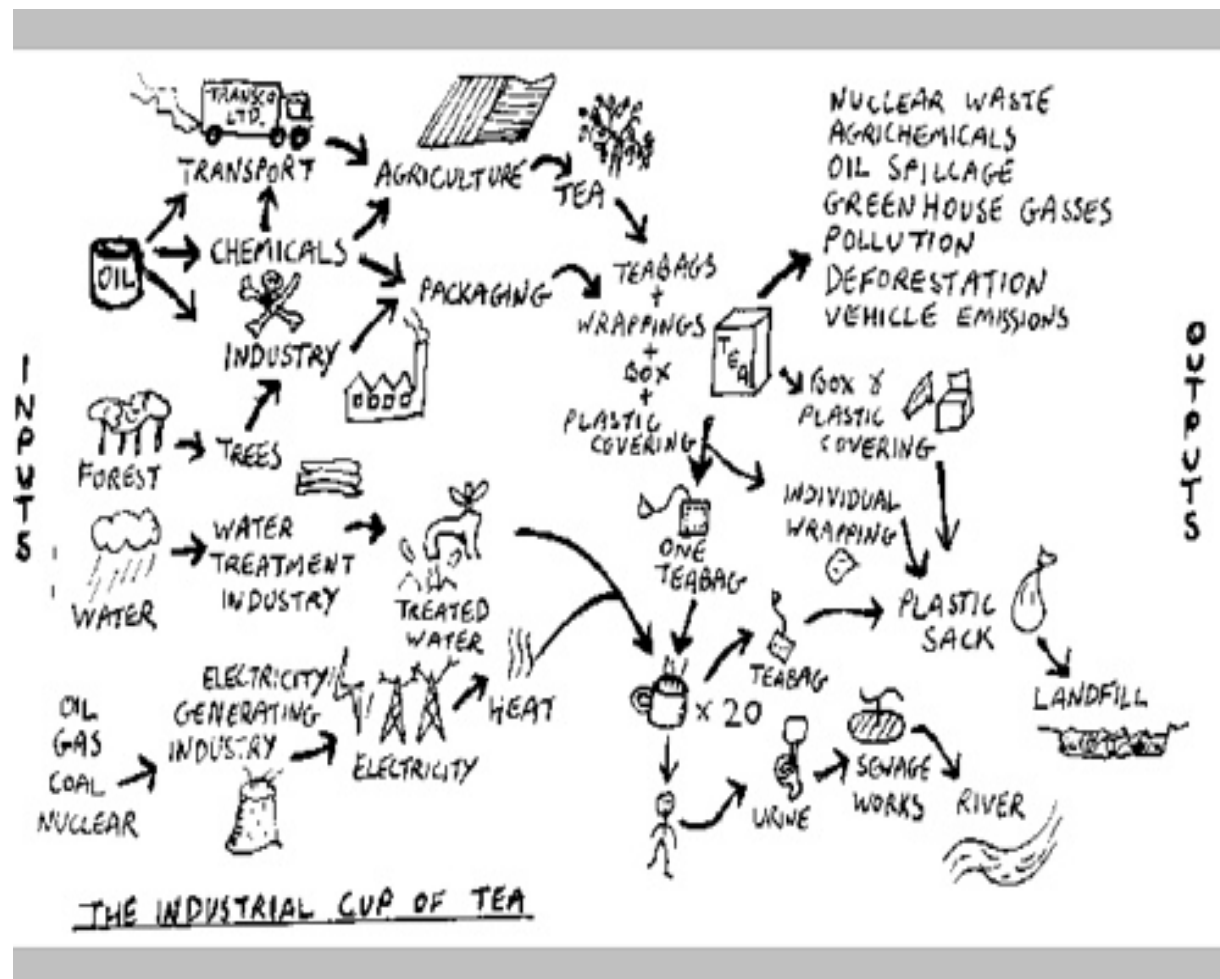
Oscar ställer fler frågor till åhörarna bland andra: vem tror på att det ekonomiska systemet kommer att kolapsa?

Oscars presentation av definitioner på hållbarhet:

Alt. 1 Ett system som har tillgång till energi både för eget bruk och för att utföra sin funktion i det system som det är en del av.

Alt. 2 Ett system som bygger matjord (kvantitativt och kvalitativt).

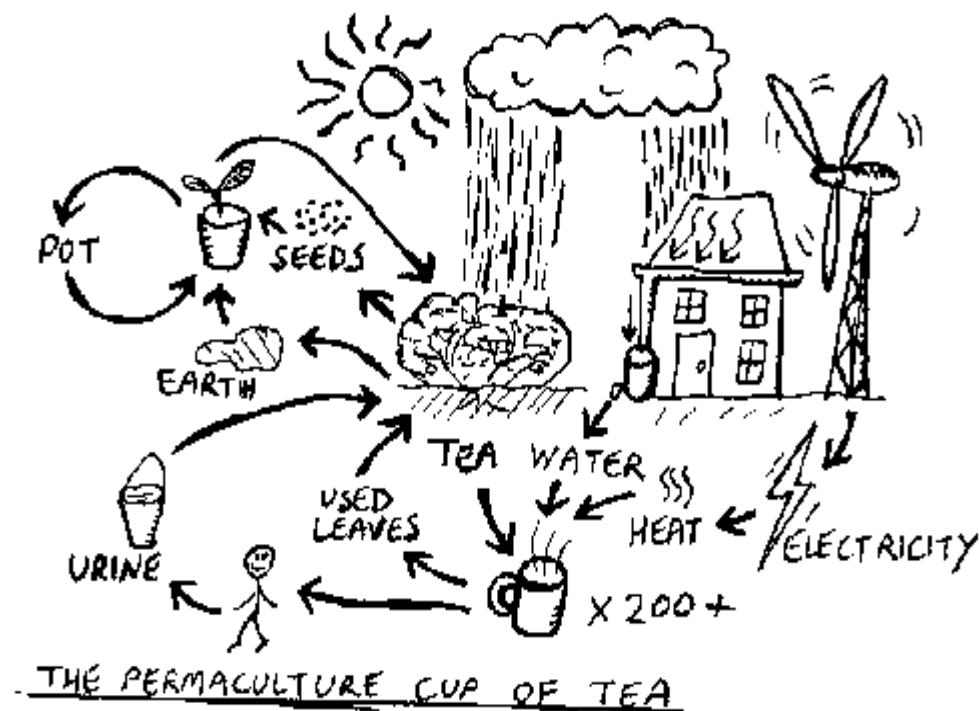
Minimikravet är att den tillgängliga energin räcker till för att bygga upp, etablera och vidmakthålla sig själv över sina komponenters livstid. Det behöver också ha energi till övers för att lösa problem och bedriva handel.

Före oljan var det mesta lokalt producerat och den lokala handeln dominerade fullständigt. Alla visste vem som producerat vad och konsumenter och producenter hade ofta sociala relationer till varandra. Ett energieffektivt och välinformerat system med social kontroll.

Efter oljan har man närmare relationer till de globala systemen. Lokalt har man förlorat mycket av de sociala relationerna. Systemet är energislösande och oinformerat med nära nog obefintlig social kontroll.

Idag har 84 % av den globala energitillförseln fossilt ursprung. Ekonomisk tillväxt kräver ökad total tillförsel av energi. Vi har nått peak oil och EROEI går mot 10:1. Allt tyder på en klassisk överskoot och kollaps för - vad? Vad är det som kollapsar och vad kommer att fortsatt kunna utgöra vår resursbas?

Kalle Karlsson, Humanekolog, presenterade tankar och exempel hur de lokala valutorna funkar i Bristol, Bayern och Majorna. Det börjar poppa upp lokala valutor på olika håll i Sverige med exempelvis Dalern i Södra Dalarna.

Tanken med en lokal valuta eller en komplementär valuta är att stödja närsamhället, ibland den lokala småskaliga matproduktionen. Genom att stödja dessa ökar man ett samhälles resiliens, det vill säga förmåga att klara kriser av olika slag samt att har man exempelvis en lokal matproduktion så klarar man sig längre vid en nationell eller global strejk eller oljebrist.

Bristol tankar med sitt pund är att stärka och ge självkänsla åt de lokala producenterna. De har ett register över användare av den lokala valutan.

Bayern i Tyskland har ett annat system för sin lokala valuta men med samma syfte, den lokala valutan ska öka cirkulationen av pengar men inte generera i att man kan tjäna pengar på pengar.

Lokal valuta i Majorna i Göteborg, Majorerna användes under en festival i Majorna som heter Sommarens sista dagar 1 – 2 september, där de som medverkade fick betalt i den lokala valutan, som sedan kunde användas på lokala anknutna restauranger och likande.